

Rozdział I.

Warunki przyrodzone terenu.

1. Potożenie. 2. Rzeźba terenu.
3. Geologia i gleby. 4. Wody.
5. Pokrycie terenu. 6. Klimatyzacja.

1. Potożenie

Wilanów leży na potulno-wy-wschód od Warszawy, 2 km od jej obecnych granic, zaś ok. 10 km. od środka miasta (Plac Saski). Potożony jest w dolinie Wisty, na jej lewym brzegu, w odległości ok. 2,5 km od rzeki. Kierunek głównej osi potożenia biegnie od wschodu ku zachodowi, z lekkim odchyleniem ku półn-wschodowi.

Zamknięcie owej osi od zachodu stanowi siena stępny + w. wzniesienia brzegu warszawskiego, zaś od wschodu osi ograniczona jest pasmem wielkich stępów nad Wilanówką i ogrodami gospodarstw na Zawentach, na tle których wyróżnia się romantyczna grupa bramy w Starym Wilanowie. Od północy dościsłoby podchodząca zabudowa wsi i one-

X zwężona re-potem
ogrodów i budowl
Uroczyska

TC-OR-5576-188

dla Wilanów, od południa,
razem z folwarkiem, wzniesi-
ęty i z gospodarstwa wsi Pow-
sinek.

2. Kwatera terenowa.

Pałac i ogród wilanowski
leżą w połowie odległości ^(102 m upm)
pomiędzy świątynią warszawską
a Wistą, na brzegu tarasu,
wzniesionego ok. 4 m nad
poziomym Wistą. (85 m n.p.m.)
Jest to taras długi, wąski,
płaski, obniżający się
lekkim nachyleniem ^(84 m n.p.m.)
pod świątynią tworzy podwójne
pasmo tęgich dawniej jerozolim-
skich odpowiedników na
terenie Warszawy są wosły
parku Łazienkowski.

Podobnie ukształtowany
jest najniższy taras, po-
między Wilanowem a
Wistą, również z obniżeniem
w jego zachodniej części,
80 m upm - przy 83 m nad
Wistą. (1)

Położenie pałacu na brze-
gu świątyni tarasu dzieli
ogród na dwie części, ~~ogród~~
górną i dolną. Ogród górny

3. Geologia i gleby.

Budowa podgłębnie wykazuje związek z ukształtowaniem pionowym terenu, rozkładając się w sposób następujący: na terenie najmniejszych są piaski nerwe tarasu relewowego, taras wilanowski składa się z tzw. piasków nerwowych tarasu praskiego, zaś taras wielki utworzony jest z deluwii morenowych i spłaszczonej moreny.

Ponadto w zapadlinach u krawędzi tarasów występuje ziemnej nierówności pasma mady nerwej ②

TC-OR-5576-188

w obszarze przypatracowym,
~~na leżą do epoki oporu~~
~~lombowego~~, jest zupełnie
ptaszy i tworzy się z takim-
że ptaszym dolnym oporem
zapomocą schodów
w dołku muru oporewe-
go terasu.

Dalne części obecnego
oporu, z dołby rezydenty-
mu i oporów natural-
nych, rozpostawiają się
na nieregularnych
stworach skały i nad
brzeżami wód, wysyphu-
jąc ukształtowania terenu
dla wzbogacenia partii
krajowych.

Obraz Monymia, to
ptaszy, wzniesione
2-3 m nad poziomem
jerione, z lekka tyłco
sfalowane rampami daw-
nych koryt jerie nysk.

Wody.

Denne potarcie tararów
 i ich obrzucenie w kierunku
 sharp spowodowało pow-
 stanie obrarów podmo-
 ltych pod sharpem Wolickim
 a obrzuceni zbiorów
 wid pod samym Wila-
 nowem. Zbiorów te
 są porostami po pierwot-
 nym horyzie Wilanowski
 i stanowią ogólnie w tui-
 celnym kierunku, ciągną-
 cych się od Bielawy i Za-
 mościa ku Czerwikow-
 wi i Sierokom. Potarcie
 tych ralewisk obris się
 już w trawie i odrywają
 tylko w okresach powodzi-
 wych, mając wstępną
 część i kierunek pierwot-
 nego horyza. Potarcie
 jasiona Wilanowskiego z Wi-
 lanowską, przepływa
 w odległości 1 km od potarcia,
 wykonane na długości ok 800 m,
 ma wszelkie cechy potarcia
 naturalnego, mechanicznego
 przez najwęższą część tararu
 Morzynskiego, w postaci gęstych
 wykopie. Tradycja miejscowa

TC-OR-5576-188

taory powstanie owego
melom z epolą Solieskie-
go, wlotę mieli wyhonu-
waci jeicy turecy.

W kazdym razie istnieje on
już w 1 potowie XVIII wieku
w obinejnym rzarynie. (3)

W obrębie ogrodu
wpeda do jasiona strumienia,
ktory zbiera wody z obras-
ru wyzinnego, ^{idąc} od Okęcia
i Gorliwka, poprzez stawy
Unasnowali, Wyciłek,
Skiewca i Guina a zrest
ny na poziom tarasu Wi-
lanowskiego przyjmuje
wody, zbierające się pod
skarpą Dolichą. Atoli
z obrasru obinejnego Na-
tolina już w 1747 r istnieje
osobny kanał, sprowadza-
jący wody wprost do jasiona,
ponyżej Pawsiulka (4).

Na terenie Wilanowe
strumień ów wypetnia obię-
dłód niedwój stawał, leżący
na południe od parku
a w pierwonej farie roslu-
ny rezydencji ranitot ter
I natrawili w dolnym ogro-

TC-OR-5576-188

ohie, pod murem eporowym
Dziś twory u ujścia nie
wielkie rzeźwiło, ostrośnie
spiszone i spada kaskada-
da, po granitowych górzech,
do jeziora.